

Panevėžio rajono savivaldybė žengia svarbų žingsnį siekdama efektyvinti kultūros centrų veiklą ir užtikrinti, kad kultūros paslaugos rajono gyventojams būtų teikiamos profesionaliau ir kokybiškiau. Siūloma perbraižyti rajono kultūros žemėlapi – šiuo metu rajone veikiančius dvylika kultūros centrų sujungti į vieną juridinį asmenį – Panevėžio rajono kultūros centrą. Jis veiktų kaip bendra institucija, apimanti esamus Ėriškių, Krekenavos, Liūdynės, Miežiškių, Raguvos, Paįstrio, Smilgių, Ramygalos, Šilagalio, Tiltagalių, Vadoklių kultūros centrus bei Naujamiesčio kultūros centrą–dailės galeriją ir jų padalinius. Visi jie taptų Panevėžio rajono kultūros centro padaliniais.

Tikslas - stipresnis, vieningas ir profesionalus rajono kultūros administravimas

Pasak Savivaldybės administracijos atstovų, pagrindinis reorganizacijos tikslas – užtikrinti aukštesnę kultūros paslaugų kokybę ir efektyvesnį turimų išteklių panaudojimą. Subūrus visus centrus po vienu stogu, būtų sukurtas stiprus ir profesionaliai veikiantis kultūros tinklas, galintis kryptingai planuoti veiklą, užtikrinti paslaugų prieinamumą kiekvienoje seniūnijoje ir išvengti šiuo metu egzistuojančio funkcijų dubliavimosi.

Panevėžio rajono meras Antanas Pocius pabrėžia, kad tai – ilgai brandintas ir neišvengiamas sprendimas. „Apie rajono kultūros centrų reformą kalbama jau dešimtmetį. Šis žingsnis žengiamas po sėkmingai įvykdytų švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įstaigų pertvarkų, kai kelios įstaigos buvo sujungtos į vieną juridinį asmenį. Kultūros sritis – paskutinė, kurioje dar nebuvo įgyvendinta sisteminių pokyčių. Tikiuosi, kad ši pertvarka įneš daugiau aiškumo, skaidrumo ir padės sustiprinti viso rajono kultūros lauką“, – sako Panevėžio rajono meras Antanas Pocius.

Šiuo metu 12 savarankiškų centrų, turinčių tiek pat direktorių ir administracijų, iš viso dirba 171 darbuotojas.

„Kultūros centrai, būdami savarankiškos įstaigos, be tiesioginių kultūros funkcijų privalo vykdyti ir kitas – su viešaisiais pirkimais, turto valdymu, vidaus administravimu, viešųjų ir privačių interesų derinimu susijusias – funkcijas. Pagal Biudžetinių įstaigų įstatymą vadovams keliami aukštesni reikalavimai ir didesnė atsakomybė“, – teigia Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius Edmundas Toliušis.

Reforma - ne taupymui, o valdymo efektyvumui

„Norime aiškiai pasakyti – ši reforma nėra skirta taupymui. Siekiame stiprinti administravimą, o lėšos, kurios dabar skiriamos kultūros centrams, išliks tos pačios – jos bus naudojamos efektyviau ir skaidriau. Užtikrinsime, kad seniūnijose kultūros centrų padaliniai

liktų, tik norime, kad jų veiklos turinys taptų įvairesnis ir profesionalesnis. Vieniinga struktūra leis centralizuotai prižiūrėti kultūros centrų ir padalinių turtą, rūpintis muziejų bei ekspozicijų erdvėmis, taip pat – aktyviau ieškoti investicijų“, – pabrėžia rajono meras A. Pocius.

Po reorganizacijos dabartiniams kultūros centrų direktoriams bus pasiūlytos kitos pareigos, todėl nė vienas nepraras darbo vietas. Darbo santykius tęs ir visi kultūros centrų darbuotojai – meno vadovai, veiklų koordinatoriai ir kiti specialistai. Pagal naują struktūrą darbo sutartys tęsis automatiškai – pasikeis tik darbdavio pavadinimas. Nenutrūks ir darbo stažas, nes reorganizacija laikoma darbo santykių perėmimu, o ne jų nutraukimu. Naujajam darbdaviui pereis visos darbuotojų teisės ir pareigos, susijusios su atostogomis, darbo užmokesčiu, kvalifikacija ir kt. Reikės tik parengti darbuotojų informavimo dokumentus ir, jei būtina, pasirašyti darbo sutarčių priedus dėl darbdavio pavadinimo pakeitimo.

Kultūra išliks arčiau žmonių

Savivaldybės vadovai pabrėžia, kad po reformos veiklos nenutrūks ir renginiai seniūnijose vyks, o kultūros renginių pasiūla taps įvairesnė ir atviresnė.

„Priešingai, nei manoma, kultūra nebus centralizuota ar atitolusi nuo žmonių. Vieniinga struktūra leis išvengti biurokratinių trikdžių ir sutelks kūrybines jėgas tam, kad kultūra Panevėžio rajone taptų atviresnė, gyvesnė ir labiau įtraukianti“, – teigia Panevėžio rajono savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Algirdas Kęstutis Rimkus.

Audito analizė atskleidė trūkumus

Per pastaruosius dvidešimt metų Panevėžio rajono kultūros centrų tinklas beveik nekito – nebuvo atliekama jo efektyvumo analizė ar struktūros peržiūra. Šiandien rajonas šalyje išsiskiria didžiausiu kultūros centrų tinklu.

Dar 2024 m. atlikto audito analizė, su kuria buvo supažindinti ir kultūros centrų vadovai atskleidė, kad daugelyje centrų dubliuojasi vadovaujančios funkcijos – iš 77 kultūros ir meno darbuotojų net ketvirtadalis eina vadovų pareigas. Analizė taip pat parodė interesų konfliktų atvejų – net septyniuose kultūros centruose nustatyta giminystės ryšių pavaldumo situacijų, o beveik 60 proc. centrų neužtikrina tinkamo viešųjų ir privačių interesų derinimo.

Lietuvos kultūros politikos strategijoje pabrėžiama siekiamybė kurti subalansuotą ir integralią kultūros sistemą. Panevėžio rajono kultūros centrų pertvarka – tai žingsnis šia kryptimi.

